

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้เสนอ ผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 396 คน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม พบว่า เป็นผู้บริหาร 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.88 เป็นครู 330 คน คิดเป็น ร้อยละ 83.12 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 162 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมา คือโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 156 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.39 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 78โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ19.70
2. สภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านบริหารจัดการศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัด การเรียน การสอน รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามลำดับ
3. เปรียบเทียบสภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหาร จัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวนก ตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า โดยรวมมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

5.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรจัดให้มีกิจกรรม/โครงการเด่น (Best Practice) ของโรงเรียนที่ชัดเจนการศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดรูปแบบการนิเทศ โดยใช้กระบวนการวิจัยควรมีการติดตามผลการใช้งบประมาณตามแผนงานที่วางไว้ โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีการจัดตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาดูงานสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบ ประชุมทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษา องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างสม่ำเสมอ

5.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการประเมินผล เพื่อการพัฒนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรมี แนวปฏิบัติในการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ชัดเจนเป็นแนวเดียวกันเข้ากับทุกกลุ่มสาระฯ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้บูรณาการแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน จัดอบรมครูในการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดหลักสูตรการเรียนรู้โดยมีแนวทางให้ครูทุกคนได้นำไปสอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบปัญหาการที่ครูไม่สามารถบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับ รายวิชาและเนื้อหาบางส่วนได้ มีแผนงาน โครงการ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียน การสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดในหลักสูตรอย่างจริงจัง

5.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรนำนักเรียนเข้าศึกษาพื้นที่ตัวอย่าง ในการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงควรจัดตั้ง ชุมชมที่เน้นการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรมีการติดตามผลการ

จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้จากสถานที่จริง โดยการแทรกเข้าในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เช่นการเข้าค่าย ศึกษาดูงานศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน ให้ทุกกลุ่มสาระประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนสอน

5.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมครบครันตัวอย่าง

การดำรงชีวิตตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและประกวดครูพอเพียง ตัวอย่างประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนได้ทราบถึงการดำเนินชีวิตตามวิถีความพอเพียงของครู ส่งเสริมให้ชุมชนมีอุปนิสัยใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีการกำหนดนโยบายโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้ครูยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสำเร็จ ศึกษากรณีตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เข้าร่วม

5.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมิน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งขึ้นผู้บริหาร/ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการจัดนิทรรศการแสดงผลงานเปิดบ้านคุณธรรมน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนและจัดทำระเบียบให้ชัดเจน จัดการเรียนรู้ ครอบคลุมชีวิตปัจจุบันอนาคต เช่นการให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง หลักการดำเนินชีวิต ฮีต 12 ครอง 14 โดยครูต้องสังกัด 1 ฮีต ผู้บริหารต้องสังกัด 3 ฮีต นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ครูนำไปสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โรงเรียนได้ดำเนินงานตามเกณฑ์ที่มีการประชุมชี้แจงนโยบาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพความเป็นจริง ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียนได้นำผลการปฏิบัติรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบนำผลการติดตามมาพัฒนานโยบายแผนงาน โครงการขับเคลื่อนในสถานศึกษา สถานศึกษา มีการสรุปรายงานแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงงาน กิจกรรมในอนาคตต่อไป จัดประชุมและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ

โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความจำเป็น เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. อภิปรายผลการวิจัยสภาพสภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่นำมาใช้หรือบูรณาการกับการเรียนการสอน มีหลากหลายโครงการซึ่งโรงเรียนต่างๆไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ในทุกโครงการจึงมีการบริหารจัดการเพื่อมุ่งไปในหลายแนวทาง และลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินค่า ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถพิจารณาได้ถึงขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานอย่างแท้จริงและชัดเจนในแต่ละขั้นตอนจึงทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นสภาพการดำเนินงานที่แต่ละโรงเรียนได้ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สันติ พรหมจันทร์ (2546 : 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครู ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นต่อผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศึกษา สภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร และครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นและทุกคนให้ความร่วมมือในการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาร่วมกัน จึงสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหาร และครูมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนานักเรียน จึงสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์และความสุข จึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ทาเวียง (2553 : 76-77) ได้วิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทั้ง 5 ด้านอยู่ที่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร หรือครูผู้สอนบางคนไม่ได้ผ่านการอบรมประชุม สัมมนา จากสำนักงานเขตพื้นที่ จึงยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถขยายความรู้ในการนำหลักคิดหลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการบูรณาการสู่การเรียนการสอนในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับยังไม่ครอบคลุมอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2552 : 91-95) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัธยม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรทดลอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนยา ดวงสัน (2552 : 126) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริชียงใหม่ พบว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน พบว่ามีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยายภาคนชั้นเรียน มีความเป็นกันเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วม ความหลากหลายของวิธีการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษามุ่งเน้นเฉพาะการวางแผน การดำเนินการและ การประเมินผลในเรื่องของระดับผลการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น โดยขาดความสนใจในติดตามงานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยังขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจนและยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการร่วมการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการให้ความรู้กับบุคลากร รวมทั้งการนิเทศและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะตลอดเวลาการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ไม่มี การประชุมเพื่อประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมและนำผลการประเมินมาใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาในปีต่อไปจึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยะดา ธนสารมงคลกุล (2552 : 99-100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนประทุมอนุสรณ์ พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบ ประโยชน์ของการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนการสอนของโรงเรียนว่า มีความจำเป็นเช่นไรในยุคปัจจุบัน โดยควรเริ่มจากการอบรมให้ความรู้ การสาธิตกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้ง่ายขึ้น ตลอดจนการให้ความรู้ ความเข้าใจให้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรภาว บุญเพลิง (2550 : 178-190) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้โครงการขับเคลื่อนปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 119 โรงเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ จำนวน 82 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ตัวบ่งชี้สำคัญที่บ่งบอกถึง

ความสำเร็จในการดำเนินงานและมีค่านำหนักความสำคัญมากที่สุด ในด้านที่ 6) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม/ชุมนุม/ชมรมของสถานศึกษา และ มนต์ชัย มั่นวสิน (2552 : 73) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : การบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการเตรียมความพร้อม ให้ครูผู้สอนที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ และเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ความรู้ความชำนาญทางลูกเสือมาให้การอบรมทบทวนเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อจะได้มีวิธีการสอนขั้นตอนไปในแนวทางเดียวกัน วางแผนกำหนดการสอนและแผนการสอนไว้ล่วงหน้า จัดเตรียมสถานที่ฝึกอบรมให้เหมาะสม แนวทางการพัฒนาด้านการปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมให้ลูกเสือ-เนตรนารี มีส่วนร่วมในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์ มาให้การฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมที่จัดควรมีความหลากหลาย และน่าสนใจ ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มากขึ้น แนวทางการพัฒนาด้านการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ควรมีการประเมินกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีอย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคลและกลุ่ม

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร สภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร และครูผู้สอนทุกคน ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาคน เพราะเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์และความยั่งยืนของการพัฒนา ให้ความสำคัญต่อเรื่องความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความมั่งคั่ง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ การใช้คุณธรรมนำความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงได้ อีกทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนเห็นความสำคัญและมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามกรอบวิสัยทัศน์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดดังนี้ “กระทรวงศึกษาธิการมุ่งขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้หน่วยงาน สถานศึกษาและบุคลากรด้านการศึกษาทุกระดับสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกระบบการศึกษา ให้สามารถดำรงชีวิตให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง พร้อมๆ กับวิถีปฏิบัติที่ยั่งยืน” ได้ผู้บริหารและครูผู้สอนยึดกรอบและปฏิบัติตามหลักการ ทิศทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่ว่า “การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านศึกษานั้น จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่า

เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงมี การส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูจะเป็นแบบอย่างที่ให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้อง รู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก โดยเฉพาะ ต้องมีสติในการ เลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา” ครูจึงมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงแต่อาจยังขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอจึงส่งผลให้สภาพ การจัดการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เพ็ญญา ชีรทองดี (2552 : 126-127) ได้วิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ด้านบุคลากรนั้นยังขาด ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญ ในการดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานวิจัยของ พีรภาว บุญเพลิง (2550 : 178-190) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 119 โรงเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ความ สำเร็จ จำนวน 82 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ตัวบ่งชี้สำคัญที่บ่งบอกถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานและมีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ด้านงานบุคคล คือ ความสม่ำเสมอในการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของบุคลากร

1.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ สภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนกำหนดนโยบายไว้ในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติ การประจำปี จัดทำปฏิทินการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแทรกหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดการกำหนด เครื่องมือ/คู่มือ/นิเทศที่ชัดเจนและไม่มีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ การวางมาตรการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ หลักคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้เองด้วยวัสดุที่มีและ

หน่วยงานในท้องถิ่น ส่งเสริมการศึกษาดูงานเรื่องนวัตกรรมการผลิตและการใช้สื่อ ส่งเสริม
 การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่นอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ สาธารณูปโภคต่างๆ
 งบประมาณการเงินการบัญชี เป็นต้น โรงเรียนกำหนดให้การวัดและประเมินผลเป็นนโยบาย
 สำคัญ มีการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงานผลการประเมินให้ผู้เรียน ผู้บริหาร
 ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูรู้และเข้าใจ
 สามารถจัดทำและใช้เครื่องมือวัด และประเมินผลตามสภาพจริงอย่างหลากหลายสอดคล้อง
 กับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครบ
 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประเมินทั้งตนเอง เพื่อครูและผู้ปกครอง และนำผลที่ได้จาก
 การประเมินมาพัฒนาผู้เรียนให้มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้
 ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานที่เกิดจากการดำเนิน
 กิจกรรมที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฎริปัญญา เกิดศรี (2553 : 88-89) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัย
 ความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน : ศึกษากรณี ตำบล
 นิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า จากผลการวิจัยพบว่า
 ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน คือ
 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาวะผู้นำ ความร่วมมือในการดำเนิน
 กิจกรรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเกษตรกร การประสานงาน
 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจ
 พอเพียง กล่าวคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่
 ไปสู่กระบวนการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะหากมีความรู้ความเข้าใจ
 ที่ถูกต้องแล้วการนำไปปฏิบัติก็จะมีแนวทางที่ชัดเจน 2) ภาวะผู้นำ มีผลต่อความสำเร็จ
 ในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือผู้นำจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อคนในชุมชน
 ในด้านความคิดและการปฏิบัติ หากผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถและให้ความสนใจ
 ที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ก็จะเป็นตัวอย่างและส่งผลให้การประยุกต์ปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียงเกิดความสำเร็จได้ 3) ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมมีผลต่อ
 ความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือการดำเนินกิจกรรมหรือ
 โครงการต่างๆ ในชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
 เหล่านั้นการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน จะทำให้

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว 4) การแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเกษตรกรมีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง กล่าวคือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเกษตรกรจะช่วยทำให้การ
ประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดการขยายผลไปสู่ผู้อื่นและเป็นกระบวนการปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดในชุมชน 5) การประสานงานมีผลต่อความสำเร็จในการ
ประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือต้องเกิดการประสานเชื่อมโยงกันระหว่างภาครัฐกับ
ผู้นำ ชุมชน ผู้นำ ชุมชนกับเกษตรกร เกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกัน และเจ้าหน้าที่กับ
เกษตรกร หากการประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมายและสามารถ
สื่อสารกันได้อย่างถูกต้องย่อมจะทำให้เกิดความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง 6) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือภาครัฐเป็นองค์กรที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริม
สนับสนุนให้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนต่างๆ การผลักดันและ
การสนับสนุนจากภาครัฐจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนและภูมิปัญญาของ
ชุมชนนั้นๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. อภิปรายผลการวิจัยการเปรียบเทียบสภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2.1 การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ
บริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม
สมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า สภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ
บริหารจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
ได้รับการพัฒนาโดยการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26 ทำให้บุคลากรแต่ละคนเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตน เรียนรู้และ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดการยอมรับในแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ว่าเป็นแนวคิดที่เข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติได้จริง มีความคิดที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การกระทำ
ที่ตรงตามแก้สังคม เกิดการพัฒนาตนในมิติที่ลึกซึ้งขึ้น จึงมีความรู้ ความเข้าใจใน

แนวดำเนินงานร่วมกัน ทำให้สามารถวางแผนกำหนดนโยบายของโรงเรียนอย่างอิสระ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมองเห็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันจึงเกิดความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนของตน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและเกิดการพัฒนายั่งยืน จึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านที่มีความแตกต่างกัน พบว่า ด้านการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารมากกว่าครู และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูมากกว่าผู้บริหาร

3. อภิปรายผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า สภาพการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน จึงระดมความคิดพัฒนาความรู้ และร่วมมือกัน ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการสาระเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ แก่นักเรียนโดยการส่งเสริมให้นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้

วิธี “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” และมีความเข้าใจร่วมกันว่าแนวคิดปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สามารถเริ่มต้นและปลูกฝังได้ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การกำจัดขยะในโรงเรียนการสำรวจทรัพยากร ในชุมชน และที่สำคัญครูสามารถทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของการ พัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ และสำคัญที่สุด มีการอนุเคราะห์แบ่งปันผู้อื่น มีศีลธรรม ไม่ก่อความเดือดร้อนเบียดเบียน เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และมีการฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีจิตเป็นสมาธิ ตั้งมั่น เป็นที่หนึ่งเพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และใช้สติปัญญาไปในทางที่ถูกต้อง เมื่อแต่ละคนมีคุณภาพที่ดี ก็เป็นการพัฒนาชุมชน สังคมให้ดีขึ้นไปด้วย จึงส่งผลให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านที่มีความแตกต่างกัน ได้ทำการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ ดังนี้

3.1 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ พบว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านบริหารจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โครงสร้างการบริหาร ขอบข่ายงาน จำนวนบุคลากร โดยเฉพาะขนาด และสถานที่ตั้งของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก ตามเขตชุมชนเมืองและเป็นสังคมชนบท การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี มีสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เหมาะสม และที่สำคัญเป้าหมาย การพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เด็กรู้จักพึ่งตนเอง และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนมากตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมือง และที่สำคัญมีเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ในส่วนของการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นการประยุกต์ใช้ การพัฒนาชุมชน และประเทศชาติ

ซึ่งระดับการปฏิบัติค่อนข้างยุ่งยาก และมีความซับซ้อนมากกว่า จึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

3.2 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดเล็ก มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน มีจิตอาสา มีส่วนร่วมรู้จักยอมรับคุณค่าของตนเองและผู้อื่น โดยการสอดแทรกในกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน จัดกิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาด ส่วนขนาดกลาง ก็มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และสอดแทรกในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน แต่มีการเพิ่มเติมการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมรักษาดินแดน (รค.) กิจกรรมที่เป็นโครงการ กิจกรรม ชุมนุมชมรม และโรงเรียนขนาดใหญ่ก็มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และสอดแทรกในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน แต่มีการเพิ่มเติมการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมรักษาดินแดน (รค.) กิจกรรมที่เป็นโครงการ กิจกรรมชุมนุมชมรม และค่ายอาสา ซึ่งระดับการปฏิบัติซับซ้อนมากกว่าจึงส่งผลให้สภาพการจัดการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรจัดให้มีกิจกรรม/โครงการเด่น (Best Practice) ของโรงเรียนที่ชัดเจน จากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนแกนนำมีแนวทางการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ชัดเจน

1.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรจัดให้มีการประเมินผลเพื่อการพัฒนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรนำนักเรียนเข้าศึกษาพื้นที่ตัวอย่างในการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

1.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมครอบครัวตัวอย่าง การดำรงชีวิตตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

1.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านผลลัพธ์/ภาพสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่องนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะทำให้ทราบว่า มีสภาพการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนทุกขนาด เพื่อจะได้ข้อมูลนำไปบริหารจัดการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกโรงเรียนในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการดำเนินงานในภาพรวมที่ชัดเจน

2.4 ควรศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนที่นำแนวคิดนี้ไปใช้ประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ

